

YLÖS HELVETISTÄ

KIRJ. KONRAD LEHTIMÄKI
(Jatk. edell. num.)

Kaikki tuijottivat kauhunsekaisella ihailulla tuota miestä. Monet vihasivat häntä, koska hän oli nousukas, alhaislyntinen — rohkeni julkeasti ja säälimättömästi ivailla heitä, elleivät aina hyväksyneet hänen mielipiteitään ja ehdotuksiaan. Mutta täällä hetkellä, kun hän kylmäverisempinkin hermostuessa yhtäkkiä kykeni keksimään noin loistavan suunnitelman pelastamaan heidät — tuntui hän yliluonnolliselta nerolta! Ja muutaman mielestä hän ohuine huulineen hehkuvine silmineen oli paholainen ihmishahmossa...

— Mutta jos tulee ilmi, ettei vihollinen ole... — kuului käheä kuiskaus.

— Herra kenraali on hieman hermostunut... — hymyi esikuntapäällikkö pilkallisesti. — Mitä me lopultakaan tekisimme sotasensuurilla?

— Kas, kun todellakin unohdin! — tunnusti syyllinen hämmentyneenä ja mymyli kiittolisena siitä, ettei esikuntapäällikkö lyönyt häntä kovemmin...

— Kunhan vain saataisiin kaikki niin-nopeasti valmiiksi.

— Aika on todellakin lyhyt — myönsi esikuntapäällikkö. — Mutta nyt täytyy jokaisen ponnistaa tarmonsä äärimmilleen — asema vaatii. Ilmailuosasto, joka ensin on tärkein, on kulteakin valmis.

— Mutta jos kapinallisten kohtalo herättääkin suuttumuksen myrskyn — olemme onnistuneita? — kysyi taas eräs jännittyneenä.

— Hyvät herrat! — lausui esikuntapäällikkö koleaasti. — Siinä tapauksessa olemme hukassa. Mutta muuta me emme voi tehdä — se on viimeinen keino.

Pitkän aikaa vallitsi salissa miltei kuolemanhiljaisuus.

Vihdoin ylipäällikkö rykäsi arvokkaasti ja julisti juhlallisella äänellä:

— Minä puolestani kannatan herra esikuntapäällikön tekemää ehdotusta. — Ja pöytäin nojaavien kenraalien loistavapukuisesta rivistä kuului kaikkialta yksitoikkoisia, hartaaita ääniä:

— Ja minä.

— Ja minä.

— Ja minä.

— Ja minä.

Yleisesikunnan päällikön tummissa silmissä välähti kerran ikäänkuin ylimielinen, salattu pilkka, ja ohuet huulet sulkeutuivat entistä tiukemmin. Hän muisti, miten nuorena luultantina oli aina purskahtaa nauruun, kuunnellessaan nahkapokkien rivijonoa hartaasti lausuvan:

— Yks, kaks!

— Yks, kaks!

Kun kapinallisen pataljoonan luutnantti tuntia myöhemmin yleisesikunnan määräys taskussaan astui odottavasti auton, olivat hänen kasvonsa vielä kalpeammat kuin illalla kasarmiin pihalla...

YÖLLINEN SEIKKAILU.

Muutamit salaliittolaiset pitivät myöskin hiltäätä pienen neuvottelun ja lähtivät, jos sinäkin mahdollista, lähtemään kapinallisille kehoituksen, etteivät missään tapauksessa ryhtyisi vastarintaan, vaan pysyisivät rauhallisina. Ja kun he avastivat, että kasarmi oli mitä tarkimmin varjottu, tarjoutui Marcus lähtemään sinne.

Heidän neuvottelunsa oli tällä kertalla tapahtunut erään hienon hotellin yksityishuoneessa naurun ja lasien kilinän säestämänä. Ja kun Antonius oli tullut sinne nopealla kilpa-autollaan, jolla Marcus oli paljon ajanut, päätti hän lähteä sillä, ja Jullus pyysi hartaasti päästä mukaan. Kello yhdeksätoista he lähtivät, ja puolen tunnin kuluttua olivat he perillä — sinne oli vain 25 km. Julius jäi pikku puistikon suojaan kaupungin laidassa; Marcus lähti erään mäen ylitse kasarmia kohti.

Mutta saapuessaan mäelle, huomasi hän tehtävänsä mahdottomaksi: kasarmia ympäröivät kadut ja tiet olivat yhtä valoisat kuin päivällä! Ja jokaisessa panssariautossa oli tietysti valonheittäjän vieressä kuularuiskun perää pitelevä mies, joka epäilemättä pitäisi valaistun kadun puhtaana elävistä olennoista...

Marcus ajatteli jo lentokonetta, mutta silloin huomasi hän, että takaportista meni sisään joitakin olennoita — tietysti vahteja. Turhaa siis olisi pihalle pudottaa mitään tiedonantoja!

Mutta kauheata olisi jättää asia sikseen. He olivat siksi epätoivossa asemassa, että voisivat ryhtyä mihin tahansa. Ei, hänen täytyy päästä sinne!

Akkia hän lähti kiireesti alas mäeltä, hypähti autoon, tarttuen ohjauspyörään — ja hurjaa vauhtia takaisin pääkaupunkiin!

Onneksi oli tie verrattain suoraa ja leveätä; muuten olisi täytynyt tapahtua jokin onnettomuus, sillä Marcus kunnatti 80—90 km. tuntinopeudella — syösyön pimeydessä! Tosin autossa oli voimakkaat lyhdet, mutta ei niillä kuitenkaan pitkälle näkynyt ja yhteentörmäys olisi ollut todellakin ratkaiseva!

Mutta onni näytti heitä suosivan sillä kerralla — sillä kun pikkukaupungin tornikello löi puoli yksi, seisahtui Marcus taaskin samalle mäelle — puettuna palkkavaen upseerin uniormuun. Ja taas hän alkoi vaivata aivojaan samalla kysymyksellä: miten voisi tunkeutua kasarmia ympäröivän valorenkaan lävitse.

Tornikello löi yksi, löi kaksi — mutta hän ei uskaltanut toteuttaa suunnitelmaansa. Joka portilla oli upseerija, ja ne kylä tunsivat toisensa. Ja aika joutui — kello oli kolme!

Marcus oli seissyt kokonaisen tunnin erään lankkutapulin takana, kun hän näki erään upseerin poistuvan pikkuportilta...

— Nyt! — kuiskasi hän itsekseen, juoksi pois päin portista — ja sitten lähenei rohkeasti vastakkaiselta suunnalta vahtissa seisovaa aliupseeria ja kolmea sotilasta.

Aliupseeri teki kunniaa ja Marcus kysyi rohkeasti oliko tästä päästetty sisään joku lyhytkasvuinen palkkavaen pukuun puettu mies, ja väitti, että kasarmiin oli päässyt kapinallisten lähetti.

Aliupseeri puolustautui, ettei tästä ollut päässyt, mutta Marcus käski hänen tulla samalla; ja lupasi mennä ottamaan sen roiston kiinni kaikessa hiljaisuudessa. — Hälyyttää ei saa missään tapauksessa. Jos kutsun vihellyspillillä, silloin tulette heti kahden miehen kanssa avukseni! Ymmärrätkö?

— Ymmärrän, herra kapteeni! Mutta enkö saa...?

— Vaiti! — sähähti Marcus kiukuaisti. Hän oli nähnyt hämmästyttävää ja epäluuloa aliupseerin tuijottavissa silmissä; hän tiesi kaiken riippuvan hiuskarvasta ja käsistä, että röh-

keys oli alnoa, mikä voisi kohottaa hänen luottoaan. Hän käski aliupseerin noudattaa hänen käskyänsä, säes-tään sitä purevalla haukkumasanalla ja kirouksella. — ja lähti kasarmiin.

Pääoven luona seisoi kaksi tummaa haamua; hän meni näiden luokse ja kuiskasi hiljaa:

— Oikaa heti valmiit tulemaan avukseni jos huudat tai vihellän... Meidän ottamaan selvää...

— Hyvä on, herra kapteeni! — vakuutti vahti innokkaasti.

Koko yön olivat sotilaat neuvotteleet, mitä olisi tehtävä. Esitettiin lukemattomia ehdotuksia, mutta suuri enemmistö kallistui lopulta sille puolelle, että on aseet kädessä rynnättävä ulos, koska heitä kaikessa tapauksessa odotti kuolema. Järkevempien varoituksia ei enää kuunneltu.

Suuressa pimeässä harjoitussalissa pitivät piiritetyt miehet kokousta; he olivat juuri tekemäisillään sensuuntaisen päätöksen, kun Marcus astui sisään. Hän ehti vain kuulla erään sotilaan päätöstä koskevat, kiitkeät sanat. Suoraa päätä nousi hän tuolille mustan joukon viereen ja kuiskasi nopeasti ja läpitunkevasti:

— Olen sotilaskomiteasta ja ehdin sanoa vain jonkun sanan — luulen tuleneeni ilmi. Älkää ryhtykö mihinkään väkivaltaan! Liitto pelastaa teidät ennenkuin tuomiota ehditään toimeenpanna. Siis rauhallisuutta. Lupaatteko?

Joukko hyväksyi sen hillityllä, innokkaalla muminalla ja Marcus lisäsi nopeasti:

— Jos minut saadaan tuolla kiinni, niin pysykää te vain rauhallisesti sisällä. Hyvästi toverit!

Samassa hän katsoi ovesta ulos. Kun Marcus varovaisesti lähenei pikkuporttia, näki hän kahden upseerin kiitkeästi viittoillen puhuvan aliupseerin kanssa. Sitten ne paljastivat revolverinsa ja lähtivät kasarmiin. Marcus näki niiden seisahtuvan vielä portilla ja toinen käski sotilaiden seurata heitä.

Marcus katsahti terävästi ympärilleen; hänen sydämensä alkoi kiivaasti lyödä: pihalla siltä kohdalta aivan auto. — ja upseerit lähenivät.

Marcus painautui maahan ja huomasi samassa jotain tummaa polun lähelsyydessä; matalana kuin vaani-va jaguari hilpi hän nelinryömin sen taakse — se oli jokin rikkaruohopen-säsa.

Liikkumattomana, henkeä pidättäen makasi Marcus sormi pistoolin lipasimella, kun hänen valnoojansa hiljaa kuiskailleen hilpiivät ohi. Sitten hän nousi ja juoksi kuulumattomasti toiselle puolelle pihaa. Lankkuidan raosta katsahti hän kirkaasti valaitulle kadulle, ja nähdessään kadun toisella puolella avoimen pikkuportin päätti Marcus asettaa kalkki viimeiselle kortille. Hän oli etevä voimistelija, ja nyt tuntui aivan kuin vaara olisi jännittänyt hänen ruumiinsa teräsvieteriksi. Hän veti itsensä käsivoimien aidoille, pauskautui nopeasti yli — ja samassa silmänräpäyksessä suoraan yli kadun kuin henkensä edestä...

Juuri kun hän ehti portille, iskiivät kuulat hänen takanaan katuun räiskyen ja vonkuen, mutta hän pääsi sisään! Samaa vauhtia jatkoivat hän pihalla perälle ja sieltä matalan aidan yli toiselle pihalle — ehtipä jo kolmannellekin...

Mutta äkkiä syntyi tavaton hälinä, hälyytsäluaukukset räiskyivät, ja valonheittäjien suunnattomat valosäteet syöksyivät sinne tänne hätäisesti ja kiukkuisesti: etsien — aivan kuin jot-

kut ilmestyskirjan pedot olisivat ralkovkaina plesseet pyrstöillään taivasta ja maata... Samassa kuuli Marcus panssariauton kumean jyrinän — se seisahtui seuraavan talon kohdalle!

— Ahaa! Koettavat sulkea tien! — välähti Marcusen aivoissa; sekuntikaan viivyttelämättä ponnahti hän taas yli lankkuidan ja huomasi tuloleensa samalle mäelle, jonka takana Julius odotti! Kaikki voimansa jännittäen kiitti hän ylöspäin epätasaista kallionrintettä.

Hän oli jo miltei kallion laella, kun hänen ympärillään välähti sokaiseva kirkkaus. Hän loikkaasi vielä muutama askelen; kun hän paiskahtui erään kiven taakse, iskiivät kuulat vinokuen ja räiskyen hänen viereensä yhtenä terässateena, ja hänen mielestään välähti, ettei enää pelastu...

Muuta hän ei muistanutkaan; koneellisesti hilpi hän kumarassa korkeimman paikan yli kuulain viukessa. Sitten hän tunsii nousevansa seisomaan ja lähti hurjasti juoksemaan alas päin... Kun unessa hypähti hän liikkeensäolevaan autoon — tunsii sen pauskautuvan eteenpäin kuin pillastunut hevonen...

Nyt vasta hän huomasi huohottavansa ankarasti, kurkkua kulvasi, ja suloinen hiki tunkeutui kirvelevänä silmiin...

— Pelastuneet! — Epäs — sillä samassa kuului takapäin laukauksia — ja sieltä näkyi auton tulisilmät!

Marcus hämmästyi: Julius ajoi hirveätä vauhtia eikä toinen sittenkään jäänyt enempää — ja taas vinokuitvat kuulat korvissa...

Ahaa! — kilpailuauto — muserpistooli! — välähti Marcusen aivoissa. Hän sieppasi nopeasti pienen kuularuiskunsa ja kohdisti sen takaa-ajajain lyhtyihin...

Marcus ei kyennyt tähtäämään, hänen ruumiinsa vapisi ja suolavesi sokaisi silmät. Onneksi näkyi toinen tulisilmistä sentään sammuvan — hetken kuluttua toinenkin.

Julius hiljensi vauhtia ja he alkoivat suunnitella, miten he parhaiten pääsevät kaupunkiin.

Mutta syysaamu jo hämärtää, ennenkuin he sinne ehtivät.

JUUDAAN JULISTUS

Marcus nukkui vielä, kun Antonius puoli yhdeksän aikana tuli hänen luokseen. Hän näytti kiittyneeltä ja ojensi vaijeten Marcuselle pakulla kirjaimilla painetun julistuksen:

— Kansalaiset!

Isänmaata uhkaa kaphea vaara. Vihollinen on hyökännyt yli rajan! Ja luultavasti saman vihollisen palkkamana teki S:ssa oleva pataljoona eilen illalla ilmikapinan! Hallituksen on täytynyt isänmaan edun tähden toimia nopeasti. Ja me luotamme luultavasti siihen, että jokainen maataan rakastava kansalainen on huokaava helpotuksesta, kuullessaan, että uoröhkykät isänmaantururit ovat tänään saaneet ansaitun rangaistuksensa. Kehoitamme jokaista toimimaan niin, että voimme voimakkaana kestää isänmaata kohtaavat koettelemukset, karkoittaa takaisin julman vihollisen — jos se määräämättömässä röhkykessään rohkenisi julistaa sodan isänmaatamme vastaan!

Marcus hieroi silmiään ja tuijotti uudelleen kauhustuneena paperia.

— Onko mahdollista...? — sammasi hän tulkittomasti. — Onko tämä hallituksen julistus? Ja miten sinä olet saanut tämän...?

Antonius puhui kiireisellä, matalalla äänellä: